

RECENZE

Psychoanalytická psychoterapie, příručka pro praxi

Nancy McWilliams

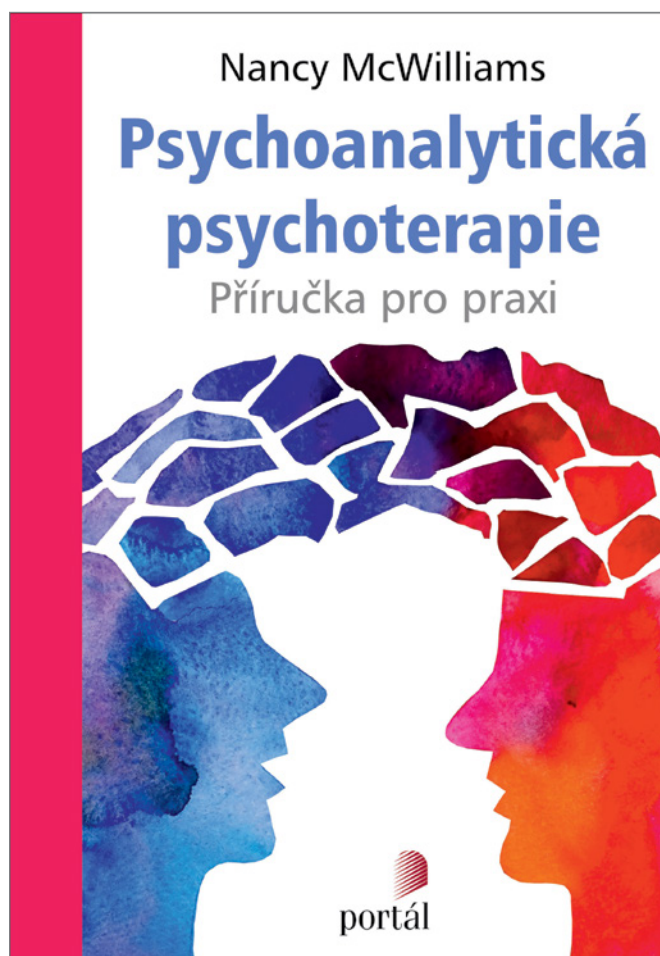
McWILLIAMS, Nancy. Psychoanalytická psychoterapie. Příručka pro praxi. Z anglického originálu *Psychoanalytic psychotherapy: A practitioner's guide*, Guilford Press, 2004, přeložila Hana Drábková. 344 stran, vazba pevná, ISBN 978-80-262-1942-2. Praha: Portál 2022.

Tomáš Jandáč

e-mail | tomas.jandac@lf1.cuni.cz

Autor recenze je adiktologem v Ambulanci dětské a dorostové adiktologie Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze a postgraduálním studentem programu adiktologie.

Kniha Psychoanalytická psychoterapie, příručka pro praxi je nejnověji u nás vydaným dílem úspěšné a české odborné společnosti dobře známé autorky Nancy McWilliams. Kniha svým pojetím patří do autorkou zamýšleného většího celku, ze kterého v češtině zatím vyšla Psychoanalytická diagnóza (2015) a do něhož patří na český překlad čekající tituly Psychoanalytic Case Formulation (1999) a Psychoanalytic Supervision (2021). Autorka se zapsala jako odbornice, která umění psychoterapie a konkrétně psychoanalýzy a psychoanalytického myšlení přibližuje velmi čtivou a vstřícnou formou. Zároveň však její texty neztrácejí na své odbornosti a jsou ve svém přehledu velmi poctivé. Tím si získala zejména začínající pracovníky v pomáhajících profesích, specialisty na počátku svých kariér a zájemce o psychoanalýzu, pro které jsou svým podáním a jazykem díla velkých autorů psychoanalýzy nepřístupná. Pokud byla kniha Psychoanalytická diagnóza pozvánkou do struktury, ve které můžeme přemýšlet o osobnostech klientů a pacientů a jaké jsou vhodné intervence v práci s nimi v souvislosti s jejich specifiky osobností, nejnovější kniha je spíše výpovědí o tom, co znamená být psychoterapeutem (psychoanalytickým) a čemu jako odborníci čelíme ve své profesi. Přestože autorka sama přiznává, že se nesnaží předložit manuál psychoanalytické terapie, poskytuje zejména začínajícím odborníkům text integrující základní rysy psychodynamické léčby s ohledem na psychoanalytická paradigmata. Kniha sice formuluje tyto základní prvky, ale na druhé straně varuje před otročským opakováním technik. Od prvního díla se text liší tím, že je méně strukturovaný a konkrétní. Samotná kniha je uspořádána do dvanácti kapitol. První kapitola představuje jakýsi úvod, kde autorka vymezuje, co sama osobně rozumí psychoanalytickou psychoterapií, a uvádí čtenáře do kon-

textu. Další tři kapitoly tvoří jeden větší celek, ve kterém se autorka zabývá psychoanalytickou vnímavostí. Tento fenomén je nasvícen ze tří různých úhlů – to, co o něm vypovídá sama psychoanalýza, jak se na psychoterapii může připravit psychoterapeut a jak podpořit pro zkušenost s psychoterapií samotného klienta. Následující tři kapitoly se zabývají tématem hranic v psychoterapii. Nejprve z obecnějšího pohledu, poté pohledem základních psychoterapeutických procesů a následně v pohledu obtížných situací – tuto část autorka otevírá s vtípem sobě vlastním „věci, které mi ve výcvikovém programu neřekli“. V dalších dvou kapitolách autorka, jak jsme u ní zvyklí, přináší dvě zajímavé kazuistické práce dvou klientek (první případ je práce s neurotickou klientkou a druhým je případ práce s hraniční organizací u klientky). Poslední tři kapitoly představují doplňkové poznatky z praxe psychoanalytického psychoterapeuta, věnují se péči o sebe jako psychoterapeuta a seznamují čtenáře s hlavními riziky tohoto náročného povolání a touhou po uspokojení z této profese.

Velkým přínosem celé knihy je otevřenost a upřímnost autorky, která píše o dobrých, ale i špatných stránkách profese psychoterapeuta a psychoanalýzy, ve stejném duchu mluví také o úskalích a rizicích psychoterapie a léčby. Přiznává, že nepřináší vše zachraňující metodu, jako se někdy setkáváme u představitelů jiných léčebných přístupů. Popisuje však víru v terapeutický proces, která pomáhá jít k příčinnosti než pouze k symptomům a naproti osobnostnímu růstu. Autorka nabádá k využívání kreativního a flexibilního přístupu podle individuality klienta. Dále diskutuje, že psychoterapeutické výcviky mohou vyznívat perfekcionistickým přístupem, ale ona spíše prosazuje implementaci terapeutovy osobnosti a individuality do terapeutické identity, kdy tento proces vychází z vlastní terapeutovy terapie a supervize.

Recenzovanou knihu bych rád doporučil všem zájemcům z řad odborné společnosti, kteří mají touhu dělat profesionální terapii se svými klienty, a těm, kteří někdy zcela přirozeně tápou v procesech terapie, kterou se svými klienty vedou. Text samozřejmě nepřináší odpovědi na všechny obtíže, jež naše profese skýtá, nebude sloužit ani jako samojediná učebnice pro začínající terapeuty, ale rozhodně zafunguje jako skvělý doplňkový materiál k těžkému úkolu – jak se stát dost dobrým psychoterapeutem.

Autor recenze je adiktologem v Ambulanci dětské a dorostové adiktologie 1.LF UK a VFN v Praze s přiznaným zájmem a sympatií k psychoanalytickým teoriím, přestože sám osmým rokem prochází psychodynamickým psychoterapeutickým výcvikem.

Bibliografie (ISO 690)

- McWILLIAMS, Nancy. *Psychoanalytic case formulation*. Guilford Press, 1999.
- McWILLIAMS, Nancy. *Psychoanalytická diagnóza*. Portál, 2015.
- McWILLIAMS, Nancy. *Psychoanalytic supervision*. Guilford Publications, 2021.